

NACZELNA RADA ADWOKACKA

ul. Świętojerska 16, 00-202 Warszawa
tel. 22 505 25 00, 22 505 25 01, fax 22 505 25 08
e-mail: nra@nra.pl www.nra.pl

UCHWAŁA NR 131/2021 Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 18 listopada 2021 r.

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej w składzie:

1. adw. Przemysław Rosati – Prezes NRA,
2. adw. Bartosz Tiutiunik – Wiceprezes NRA,
3. adw. Agnieszka Zemke – Górecka – Wiceprezes NRA,
4. adw. Bartosz Grohman – Sekretarz NRA,
5. adw. Henryk Stabla – Skarbnik NRA,
6. adw. Jarosław Szczepaniak – Zastępca Sekretarza NRA,
7. adw. Stanisław Estreich – Członek Prezydium NRA,
8. adw. Andrzej Zwara – Członek Prezydium NRA,

na podstawie art. 1 ust. 1 oraz art. 59 ust. 3 Ustawy z 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (tekst jednolity Dz.U. 2020.1651) stwierdza, że:

I. nie kwestionując potrzeby podejmowania przez władze państwowe działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego w strefie nadgranicznej, działania te, w tym uchwalane akty prawa nie mogą naruszać porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, w tym w szczególności bezwzględnie obowiązujących przepisów Konstytucji RP. Nie mogą w sposób nieproporcjonalny, niekonstytucyjny naruszać praw i wolności obywatelskich. Strach, zagrożenie, obawy nie mogą być w demokratycznym państwie prawnym uzasadnieniem rozwiązań legislacyjnych naruszających obowiązujący porządek prawny;

II. rozwiązania przyjęte w uchwalonej przez Sejm w dniu 17 listopada 2021 r. ustawie o zmianie ustawy o ochronie granicy państwowej i niektórych innych ustaw budzą zasadnicze wątpliwości co do ich legalności w związku z niezgodnością z Konstytucją RP, a także naruszają w sposób niedopuszczalny w demokratycznym państwie prawnym podstawowe prawa i wolności obywatelskie, są nieproporcjonalne i nie mają oparcia w obowiązującym systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej. Muszą budzić obawy w zakresie stanu praworządności w Polsce;

III. uchwalone zmiany w szczególności naruszają:

1. art. 52 ust. 1 Konstytucji RP, który zapewnia każdemu wolność poruszania się po terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wolność poruszania się jest równocześnie przejawem także chronionych konstytucyjnie: ogólnej wolności osobistej (art.31 ust. 2, art. 41 ust.1) oraz prawa decydowania o swoim życiu osobistym (art. 47).

2. art.31 ust.3 oraz art. 52 ust. 3 Konstytucji RP – w ten sposób, że:

- nie ograniczają wolności poruszania się, ale wprost przewidują możliwość jej zakazania na określonym obszarze państwa, naruszając w ten sposób istotę tej wolności,

- dopuszczają ingerencję w prawa i wolności obywatelskie rozporządzeniem, a więc aktem prawnym niższego rzędu przez jedną osobę – ministra spraw wewnętrznych, bez jakiegokolwiek kontroli, bez ograniczeń czasowych, bez udziału Prezydenta czy Sejmu RP,

- w sposób ogólnikowy i nieprecyzyjny określają przesłanki uzasadniające możliwość wprowadzenia zakazu przebywania osób w pasie przygranicznym.

3. art. 54 ust. 1 i 2 Konstytucji RP – przez przekazanie do kompetencji jednej osoby (funkcjonariusza służby mundurowej, działającej na zasadzie hierarchicznego podporządkowania i służbowej podległości) w istocie dowolnej decyzji w zakresie dopuszczenia bądź nie konkretnego dziennikarza i na określonych warunkach do wykonywania obowiązków zawodowych. Rozwiązanie to w istocie jest niczym innym, jak wprowadzeniem możliwości stosowania przez władzę polityczną cenzury prewencyjnej środków społecznego przekazu, która jest konstytucyjnie zakazana. Wszelkie próby jej wprowadzenia muszą budzić głęboki sprzeciw i protest, zwłaszcza w Polsce przy uwzględnieniu jej doświadczeń historycznych w tym zakresie.

4. art. 230 ust. 2 Konstytucji RP – przez niedopuszczalną legislacyjną próbę obejścia w drodze ustawy bezwzględnie obowiązujących konstytucyjnych gwarancji w zakresie maksymalnego czasu trwania ograniczeń w sferze praw i wolności obywatelskich związanych z wprowadzeniem stanu wyjątkowego;

IV. wyrażając nadzieję, że dalsze prace legislacyjne nad uchwaloną przez Sejm ustawą uwzględnią wskazane wyżej zastrzeżenia, przypomnieć należy, że istnieją jeszcze mechanizmy kontroli konstytucyjnej uchwalonego przez Parlament prawa. Kontrolę taką sprawują niezawisłe oraz niezależne od władzy wykonawczej i ustawodawczej sądy tak powszechne, jak i administracyjne. W procesie stosowania prawa mają one obowiązek pominięcia niekonstytucyjnych nakazów i zakazów wprowadzonych aktem prawnym rangi rozporządzenia. Sprawy takie – w przypadku wejścia w życie uchwalonych zmian – z pewnością do sądów trafią. Będą dotyczyły na przykład dziennikarzy, którym komendant straży granicznej odmówi możliwości realizacji ich obowiązków zawodowych na obszarze przygranicznym lub osób obwinionych o popełnieniu czynu zabronionego w postaci przebywania w obszarze przygranicznym mimo wprowadzonego zakazu. Adwokaci w tych sytuacjach z pewnością będą udzielać obywatelom niezbędnej pomocy prawnej w przekonaniu, że sądy – podobnie jak w przypadku „rozporządzeń covidowych” – staną po stronie Konstytucji i obywateli.

Prezes
Naczelnej Rady Adwokackiej
(Przemysław Rosati)
adw. Przemysław Rosati